

Oulujärvi

TOIMINTAKERTOMUS 2014

Euroopan maaseudun kehittämisen rahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

1. YLEISTÄ

Yhdistyksen toiminta-alueena on Kainuu. Leader – ohjelmaa yhdistys toteuttaa Paltamon, Puolangan ja Vaalan kunnissa sekä Kajaanin kaupungin maaseutualueilla. Kainuun ja Koillismaan Kalaleader – ohjelmaa toteutetaan nimensä mukaisesti sekä Kainuussa että Koillismaalla. Omia hankkeita toteutetaan pääsääntöisesti yhdessä Elävä Kainuu Leaderin kanssa, jolloin toteutusalueena on koko Kainuu.

2. HALLINTO

Vuosikokous

Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 25.3. ravintola Esterissä Puolangalla. Kokouksen puheenjohtajana toimi Puolangan kunnanjohtaja Seppo Rajala.

Yleinen kokous hyväksyi tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, talousarvion ja toimintasuunnitelman sekä valitsi jäsenet hallituksen erovuoroisten jäsenten tilalle. Lisäksi kokouksessa hyväksyttiin yhdistyksen sääntömuutosesitys.

Jäsenistö

Vuoden 2014 aikana yhdistykseen liittyi kolme uutta henkilöjäsentä ja yksi yhdistys. Vuoden lopussa yhdistyksessä oli 148 jäsentä. Jäsenistölle järjestettiin kesäkuussa Paltamossa oma konsertti, johon osallistui noin 60 henkilöä.

Jäsenmaksu oli yksityishenkilöille 10 euroa, yhteisöille 20 euroa ja kunnille 100 euroa.

Jäsenistölle lähetettiin kolme tiedotetta, joissa kerrottiin ajankohtaisista asioista ja tuetuista hankkeista.

Hallitus

Hallitus vastaa yhdistyksen toiminnasta ja taloudesta sekä käsittelee hankehakemukset päättäen niiden puoltamisesta rahoitettavaksi tai puoltamatta jättämisestä.

Hallituksessa on jokaisen toiminta-alueen kunnan alueelta kunnan edustaja, yhdistystahon edustaja ja yksityinen henkilö sekä kaikilla kolmella samaa tahoja edustava henkilökohtainen varajäsen. Hallituksen jäsenen toimikausi on kaksi vuotta ja toimikausia voi olla korkeintaan kolme peräkkäin. Hallitus valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan.

Hallitukseen valittiin vuosikokouksessa kolme uutta jäsentä ja neljä uutta varajäsentä. Sekä puheenjohtajalla että varapuheenjohtajalla tulivat hallitusvuodet täyteen, joten molemmat jäivät pois hallituksesta. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Samuli Leinonen Vaalasta ja varapuheenjohtajaksi Heikki Kanninen Puolangalta. Hallituksen kokoonpano vuonna 2014 (uudet *kursiivilla*):

Kajaani:

Arto Okkonen

Jussi Soini

Hanna Linjala

(varalla *Marjatta Immonen*)

(*Merja Karjalainen*)

(Paula Valtanen)

Paltamo:

Paavo Nuortimo

Kaleva Kovalainen

(Erkki Kemppainen)

(Vesa Hyvönen)

Ritva Nieminen (Maritta Härkönen)

Puolanka:

Heikki Kannianen, varapj. (Jouni Heikkinen)

Väinö Kannianen (Sauli Sarpola)

Kyösti Karvonen (*Juha Väyrynen*)

Vaala:

Hanna Helaste (Vuokko Karjalainen)

Samuli Leinonen, pj. (Jussi Kuukasjärvi)

Tarja Ayad (*Tarja Luukkonen*)

Hallitus kokoontui vuoden aikana kolme kertaa, vuorotellen toimialueen eri kunnissa. Lisäksi pidettiin kaksi sähköpostikokousta.

Hallituksen jäseniä ja varajäseniä on osallistunut erilaisiin Leader – koulutuksiin ja tilaisuuksiin.

Johtoryhmä

Yhdistyksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja muodostavat johtoryhmän, joka toimii työntekijöiden tukena yhdistyksen juoksevien asioiden hoitamisessa, harkitsee mitkä niistä on tarkoituksenmukaista viedä hallituskäsittelyyn, valmisteleo asioita hallitukselle sekä tekee hallitukselle yhdistyksen toimintaa edistäviä aloitteita.

Palkatut työntekijät ja toimitilat

Yhdistyksellä on kaksi vakinaista palkattua työntekijää, toiminnanjohtaja Pirjo Oikarinen ja hankeneuvoja Päivi Koivula. Heidän lisäksi vuoden aikana työskenteli neljä määräaikaista palkattua työntekijää: Kalaleader – ohjelmaa toteuttava aktivaattori koko vuoden, ohjelmatiedottaja sekä Ekomuseo – ja Innoliiteri – hankkeiden hankevetäjät kesään saakka.

Yhdistyksen toimitilat sijaitsevat ELY – keskuksen yhteydessä erillisessä siivessä.

Tilintarkastajat

Yhdistyksen tilintarkastajana toimii Eero Huusko Ernst & Young Oy:stä ja varatilintarkastajana Tiina Mikkonen-Brännkärr Ernst & Young Oy:stä.

Jäsenyydet muissa yhdistyksissä

Oulujärvi LEADER ry on Suomen Kylätoiminta ry:n, Kainuun Nuotta ry:n, Kainuun Kalatalouskeskus ry:n ja ELARD:in (eurooppalainen Leader – järjestö) jäsen.

3. YHDISTYKSEN TOIMINTA

Hanketoiminnan tukeminen

Vuonna 2014 oli mahdollista tehdä vielä muutama yritystukipäätös ohjelmakauden aikana vapautuneista ja käyttöön palautuneista varoista. Hallitus käsitteli ja puolsi neljä Leader – tukihakemusta. Tukea saaneista yksi oli luonnontuotteita jalostava aloittava yritys ja kaksi toimivia matkailuun liittyviä yrityksiä. Yksi palvelualan yritys hakija perui saamansa tuen elämäntilanteen muuttuessa.

Hankkeiden käsittelyyn kuuluu valmistelun, esittelyn, lausuntojen antamisen, maksatusten valmistelun sekä seurannan lisäksi oleellisena osana toimijoille annettu hankeneuvonta. Pa-

nostamalla neuvontaan hankkeiden syntyvaiheesta loppuun saakka vältetään monia sudenkuoppia ja ongelmatilanteita ja saadaan sekä viralliset hanke- että maksatuspäätökset nopeasti ELY – keskuksista.

Oma kehittämistyö

Elinkeinokalatalouden kehittäminen

Elinkeinokalataloudella tarkoitetaan ammattikalastusta, kalanviljelyä ja kalanjalostusta. Kalaleader – rahoituksella olemme tukeneet näiden yritysten investointeja ja sekä yleistä alan kehittämistä, esimerkiksi kalasatamien parantamista ja varustamista.

Oulujärvi Leader hallinnoi Kainuun ja Koillismaan Kalaleader – ohjelmaa, jolle Maa- ja metsätalousministeriö on myöntänyt EKTR -rahoituksen. Ohjelman julkinen rahoitus on yhteensä 228 000 euroa vuodessa ja siihen osallistuvat myös seuraavat kunnat: Kajaani, Paltamo, Vaala, Kuhmo, Suomussalmi, Kuusamo, Posio ja Taivalkoski. Ohjelman toteutuskumppaneina ovat Elävä Kainuu Leader ja Koillismaan Leader.

Kalaleader -ohjelman hallinnollisista tehtävistä huolehtivat Oulujärvi Leaderin toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja. Tuettavien hankkeiden tarkoituksenmukaisuusharkinnan tekee kalatalousjaosto, jossa on yhdeksän jäsentä, kolme kunkin Leader – ryhmän alueelta ja jonka puheenjohtajana toimii ammattikalastaja Juha Korhonen Kuusamosta. Kalaleader – aktivaattorina toimi Simo Kemppainen, jonka tehtäviin kuului muun muassa avustaa yrittäjien kehittämissuunnitelmien tekemisessä, hankkeistaa alan tarpeita ja järjestää koulutuksia.

Kainuun ja Koillismaan Kalaleader – toimintaa halutaan jatkaa vuosina 2015 – 2020. Alueeseen on liittymässä myös Pyhäjärvi, joten Keskipiste-Leaderista tulee yksi uuden strategian toteuttajakumppani. Uutta strategiaa valmisteltiin ja hakemus jätetään Maa- ja metsätalousministeriölle helmikuussa 2015.

Tiedottaminen

Moni hyvä idea voi jäädä toteuttamatta ja hyödyntämättä, jos rahoitusmahdollisuuksista ei tiedetä. Siksi niistä ja hanketoiminnan tuloksista tiedottaminen on tärkeä osa Leader – työtä. Nettisivujen ja Facebook – sivun päivitys, tiedotteet paikallislehtiin, jäsentiedotteet ja Leader – rahoitusinfot eri tilaisuuksissa ovat perustiedottamista, jota tehtiin toiminnanjohtajan ja hankeneuvojan toimesta. Yhteisestä Facebook – sivusta Elävä Kainuu Leaderin kanssa luovuttiin ja perustettiin oma sivu joulukuussa, www.facebook.com/oulujarvileader . Oman sivun kautta tavoitetaan tehokkaammin oman alueen toimijat ja saadaan paremmin esille esimerkiksi strategian toteutumiseksi luotavat omat toimenpiteet.

Loppuvuodesta otettiin käyttöön kaikkien Leader – ryhmien yhteisen viestintäilmeen mukainen logo ja muu viestintämateriaali, esimerkiksi roll upit. Nettisivujen uusiminen aloitettiin ja uudet sivut saadaan julkaistua helmi-maaliskuussa 2015. Nettisivujen osoite tulee olemaan www.oulujarvileader.fi .

Seppälän maalaismarkkinoille osallistuttiin yhteisosastolla Kainuun teemaohjelmien kanssa. Tilaisuudessa kartoitettiin yleisön näkemyksiä siitä, millaisia asioita Kainuun maaseudulla pitäisi kehittää. Messuvieraille annettiin nippu ”resursseja”, jotka he saivat jakaa tärkeiksi kokemilleen tavoitteille. Nämä tavoitteet oli laputettu linnunpönttöihin, jotka puolestaan olivat kiinni teemapuissa. Uudenlainen tapa kiinnosti ja synnytti keskusteluja toisilleen tuntemattomien messuvieraiden välille. Osaston yhteyteen oli varattu myös Maaseutuverkoston maaseudun mahtavin kauppa-auto tuotteineen.

Lisäksi Oulujärvi Leader hallinnoi ELY – keskuksen rahoittamaa Maaseutuohjelmat tutuiksi 2 – tiedonvälityshanketta, jossa työskenteli Oulujärvi Leaderin, Elävä Kainuu Leaderin ja Kainuun ELY – keskuksen maaseutu ja energia – yksikön yhteinen ohjelmatedottaja Marjo Nousiainen kesään saakka. Vuonna 2014 muun muassa julkaistiin jokaiseen kainuulaiskotiin jaettava, maaseuturahoituksella tuettuja hankkeita ja tuloksia esittelevä Vekvari – lehti ja järjestettiin Kainuu – lupa toimia eri tavalla – tilaisuus, jonka luennoitsija oli Anssi Tuulenmäki Aalto-yliopistosta. Tilaisuudessa oli 165 osanottajaa. Hanke päättyi elokuussa.

Kansainvälinen yhteistyö

Leader – ryhmiltä edellytetään kansainvälistä yhteistyötä. Kansainvälisten hankkeiden toteuttamista edistänyt Oulujärvi Leaderin ja Elävä Kainuu Leaderin yhteinen Lisävirtaa yhteistyöstä 2 – hanke jatkui kesään saakka. Samoin yhteisenä hankkeena toteutettu Paloc ja Kainuu – Active Together – hanke, jossa tehtiin yhteistyötä unkarilaisen Leader – ryhmän kanssa muun muassa luontoon, kulttuuriin ja nuoriin liittyvissä teemoissa. Molempien hankkeiden hallinnoijana toimi Elävä Kainuu Leader ja hankkeiden vetämisestä muodostui kv – koordinaattori Monika Kokkoselle yhteensä kokopäivätoiminen työsuhte.

Oulujärvi Leaderin hallinnoimassa Ekomuseo – Muistoista Tulevaisuuteen – hankkeessa neljä paltamolaista kylää Hakasuo, Vaarankylä, Melalahti ja Mieslahti sekä Paltamo-Seura ry ja Paltamon lukio sovelsivat Kainuussa uutta Ekomuseo – menettelyä historian ja perinteiden hyödyntämisessä. Kansainvälisiä yhteistyökumppaneita olivat italialaiset Leader – ryhmät Piceno Scarl ja Sibilla. Vuonna 2014 hankkeen yhteisissä toimenpiteissä oli vuorossa toteuttamiseen osallistuneen lukiolaisjoukon matka Italiaan ja yhteiset työpajat sikäläisten nuorten kanssa. Hanke päättyi elokuussa ja siihen oli palkattu osa-aikaiseksi vetäjäksi Anna Huusko.

Tulevaisuuteen valmistautuminen / osaamisen kasvattaminen

Ohjelmakauden jälkeiseen aikaan varauduttiin Oulujärvi Leaderin hallinnoimalla Vahvistuva Leader – hankkeella, joka on yhteinen Elävä Kainuu Leaderin kanssa. Hankkeen toimenpiteillä muun muassa tehtiin strategista suunnittelua ja strategia sekä hakemus Leader – ryhmäksi myös uudelle ohjelmakaudelle jätettiin Maa- ja metsätalousministeriölle kesäkuussa. Loppuvuodesta ministeriöltä tuli ilahduttava ennakkotieto, että strategiamme oli saanut kolmanneksi parhaan pistemäärän koko maassa ja rahoituskehiksemme tulee kasvamaan peräti 30 %. Ennakkotieto virallistettiin vuoden 2015 puolella. Lisäksi tehtiin laatutyötä ja lisättiin molempien Leader – ryhmien työntekijöiden ja hallitusten osaamista. Hallitukset ja toimihenkilöt kävivät Pohjois-Kymen Kasvu – ryhmän vieraana helmikuun lopussa, yhteisissä työpajoissa paneuduttiin hallitustyöskentelyn parantamiseen, jäsenhankinnan tehostamiseen ja strategisuuden lisäämiseen. Yhteistä oman toiminnan kehittämistä on tarkoitus jatkaa. Marraskuussa Oulujärvi Leaderin ja Elävä Kainuu Leaderin hallituksilla ja toimihenkilöillä oli yhteinen koulutusviikonloppu, jolloin paneuduttiin tulevan ohjelmakauden asioihin sekä opeteltiin yritysten kannattavuuslaskelmien tarkastelua.

Hankkeella ei ole erikseen palkattuja työntekijöitä, toimenpiteitä toteuttavat molempien ryhmien toiminnanjohtajat ja hankeneuvojat. Hanke jatkuu helmikuun loppuun 2015.

Keksintöaihioitten etsiminen

Maaseudun asukkaiden keksintöaihioita etsinyt Innoliiteri – hanke päättyi elokuun lopussa. Innoliiteriä hallinnoi Oulujärvi Leader, toteuttajakumppanina oli Elävä Kainuu Leader ja muita yhteistyökumppaneita muun muassa Kainuun Keksijät ry, Keksintösäätiö ja Kajaanin ammattikorkeakoulu. Hankevetäjä Tero Tikkanen työskenteli osapäivätoimisena. Hankkeen aikana löydettiin muutamia sellaisia tuoteaihioita, jotka etenivät jatkokehitystyöhön esimerkiksi Tuoteväylä – prosessiin.

Nuorten aikuisten huomioiminen maaseudun kehittämistyössä

Maaliskuussa toteutettiin nuorille aikuisille suunnattu Connection Kainuu – innovaatioleiri, jolla sovellettiin roolipelaamista innovointimenetelmänä. Leirin toteutus hoidettiin Innovaatioita roolipelaamalla – hankkeessa, jolle Oulujärvi Leader sai rahoituksen Kainuun ELY – keskukselta, osa leirin rahoituksesta tuli Maaseutuverkostoyksiköltä. Hankkeen ja leirin toteuttajakumppaneita olivat Elävä Kainuu Leader ja peliosuuskunta Northern Realms. Leiriläisten näkemyksiä ja odotuksia Kainuun tulevaisuudesta on hyödynnetty strategiatyössä molemmissa Leader – ryhmissä, ELY – keskuksessa ja Kainuun Liitossa.

Osallistuminen kehittämistyöryhmiin

Erilaisiin kehittämistyöryhmiin osallistuminen on antanut mahdollisuuden vaikuttaa esimerkiksi eri kehittämisohjelmien ja – suunnitelmien sisältöihin. Samalla oma osaaminen on kasvanut ja työssä tarvittavat yhteistyöverkostot laajentuneet. Vuoden 2014 aikana on osallistuttu seuraaviin työryhmiin:

- Kajaanin kylä- ja kaupunginosaohjelman seurantaryhmä
- Kajaanin yliopistokeskuksen hallinnoiman Kainuun kyläteemaohjelman ohjausryhmä
- ProAgrian Kainuulainen Lähiruoka – hankkeen ohjausryhmä
- Kainuun elintarvikealan kehittämistyöryhmä (Oulujärvi Leaderin toiminnanjohtaja on työryhmän puheenjohtaja)
- ProAgrian Masva (Maaseutuyritysten asiakasvastaava) -hankkeen projektiryhmä
- Kainuun maaseuturyhmä
- Kainuun strategiaryhmä
- Kainuun Liiton Laajakaista kaikille – hankkeen ohjausryhmä
- YTR:n alainen maaseudun maankäyttö- ja infrastruktuuri -ryhmä
- Suomen Kylätoiminta ry:n Leader – jaosto ja Leader – asiamieshankkeen ohjausryhmä
- Maaseutuverkoston Leader – työryhmä
- Maaseutuviraston yritys- ja hanketukien hyvän hallinnon työryhmä YRHA